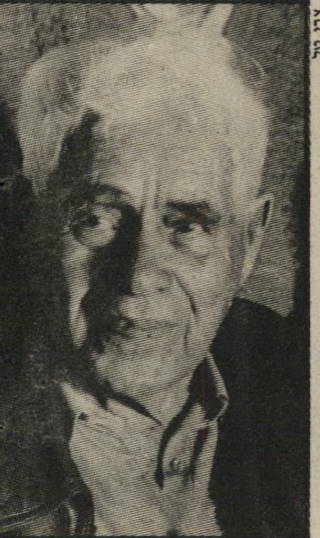

(המשך מעמוד 9)

התחיל טקס ההלוויה. החבר ינקו שזכרנו, מהדור הצעיר של מייסדי הקיבוץ, נקרא אל המיקרופון. בידיים רועדות הוא אחז בשלושה דפים צפופי מילים. עשית מאמצים לשמור על כושר כלשהו של הגוף. הוא לחש אל המיקרופון. זאת מולדת מולדתי. אני לא יכול ככה. הוא רטן. אחד הדפים נפל מידי. הקהל הרב התלחשש וגלי הקולות גברו על קולו של החבר ינקו. למה נתנו דווקא לו לקרוא? רטנו חברי מרחביה. המזכיר הסיט את המיקרופון לצד השני. אולי שם יק שיבו לו. לחבר ינקו.

במרכז הרחבה ישבו 14 החשובים: חיים בר-לב, שלמה הלל, חיים הרצוג, שימרון פרס, דוד לוי, יעקב צור, יצחק כהנא, יעקב חזן, ישראל קיסר, דני רוזוול, אריק נחמקין, ויקטור שם טוב. יצחק רבין, אהרון ידלין. הם בהו באוויר, התבוננו בחבר ינקו במבטים אטומים, ויעקב חזן נימנם בינתיים.

מה שעשה יצחק כהנא היה וייתו של ישראל גלילי, עשה יעקב חזן בחלוויתו של מאיר יערי. חזן, חבר קרוב, עלה אל הבימה הקטנה ובקול צלול וחד כיבה את רעהו. בהספיד מאיר כאלו הספדתי את עצמי. 64

חזן

חזן בהלוויה 20 אוטובוסים

שנים היינו שותפים בכל. כאילו אדם אחד. צעק אל המיקרופון.

אחריו נאם שימרון פרס. רבין וידלין נימנמו. נחמקין ביקש מאחד הצלמים שלא ישכח אותו. בחזית לא ראשו אל ויקטור שם טוב וחבריו בתניגיות.

שמש המה של חזרף חם כיסתה את מרחביה. שירת אוטובוסים סיפסה אל בית הקברות. אל קיבור הטרי של ישראל גלילי יצעדו המשתתפים ברגל, בהפוגה הקצרה שבין טיפות הגשם. במרחביה לא השאירו דבר לגורל או למול. כעשרים אוטובוסים הסיעו את המשתתפים אל בית הקברות.

בצוואתו תבע יערי טקס קבורה חילוני. בתו, רחל, הספידה אותו בחילוניות גמורה: בשבילנו היה אבא תמיד עטוף, עד יום מותו האיש שיש טוב ורע וצריך ללכת בדרך הטוב. המשבר הגדול ביותר שלו היה נצחון הליכוד בבחירות. היה לו משבר קשה בזמן הפרישה.

קרני שמש חמות וכבדות נחתות על פניה של אגדה יערי. אחי התיי עצות משפחתית קצרה נשלח אחד הנינים לשבת על כרכי. פניו הטילו צל על פניה של סתו. הבעיה נפי תרה. אמרו תבכדת. הקבר התמלא בודים. חזן חכיבי מבט שוטט בין הקרואים החיצו תמונה ישנה של יערי. בקו קישנב בפולניה, צולמה ב'1927. ועליה יושב אחי. הוא אמר בגאווה.

ובאוטובוס שנסע בחזרה לקיבוץ, אמרה קשישה מרחביהית בפליאה: תארו לכם. התחילו לקחת פועלים שכירים לפלסים.

הוא התמנה. כמעט. שמיר אינו ממהר

יעקובי תלוי באוויר

עוד שיחסייה עם שריהחוזן אבא אבן היו או יחסיאבני. בארץ ישב שגריר אמריקאי חלש, מלקולם טון. באמריקה נכנס הנרי קיסנינג'ר לתפקידו כשריהחוזן. תפקידו של השגריר עלה פלאים. קיסנינג'ר, שאהב פירסום וכוה, קיבל אשראי מהנשיא וניסה לשנות מהלכים במרחב. הוא יצר קשר חזק וטוב עם השגריר הישראלי. השניים הפכו לחברים, ומעמדו של דיניץ התחזק. דיניץ, שהיה ידוע כמי שעובד 24 שעות ביממה, לא נתן שיתעלמו מכותו. הוא היה נאמן לגולדה עד כדי חנופה, מה שעזר לו להיות דומיננטי ביותר. מובן שהיה משרת מסור לאמריקאים.

ב'1976 תפס סירוס ואנס השקט את מקומו של קיסנינג'ר. לישראל הגיע שגריר אמריקאי חזק, סמואל לואיס, ומעמדו של דיניץ נפגע.

ב'1977 חל המהפך בישראל. בגין עלה לשלטון ולקח לו שריחוזן דומיננטיות לא פחות. משה דיין, מישקלי הכומר עבר לתל-אביב. בגין ודיין העדיפו לנהל את העניינים עם לואיס. הם רצו להחזיק בקלפים קרוב לחזה. ומעמדו של השגריר באמריקה, עדיין שימחה דיניץ, נפגע עוד יותר. המי שולש בגין דידידלואיס לא איפשר לדיניץ מה שאיפשרו לו גולדה וקי סינג'ר.

ממשלת-בגין מינתה את אפרים (אפי) עברון כשגריר. עברון, חלש האופי, לא היה כוח מול שריהחוזן הישראלי וסמואל לואיס האמריקאי. השגריר הבא היה משה ארנס. היה לו גיבוי מלא של ראשהממשלה. האמריקאים אהבו את המיבטא האמריקאי שלו. היהודים המייחסו אליו כאל אחד משלהם, אך בישראל ישב לואיס.

ב'1982, כספטמבר, הגיע ארנס לישראל לחופשה. מילחמת-הלבנון הייתה בעיצומה. הוא מסר שאין שום חשש לשינוי במדיניות האמריקאית. השגריר האמריקאי בישראל נסע עד הנריה כדי לספר לבגין על תוכניתו. רגן, בגין הבין כי השגריר שלו באמריקה אינו כדויק יודע מה קורה, ומאותו הרגע לא סמך עוד על השדרים. אחרי ארנס התמנה מאיר רוזן, גם הוא איש חלש. בישראל ישב לואיס, וכשהוא עזב, בא תומס פיקרינג, שאומנם אינו זוכה ביחסי-ציבור כמו קודמו, אבל נחשב כאיש חזק בממשלה האמריקאית.

קדש קפיצה

האם גדי יעקובי יכול להיות שגריר טוב באמריקה? העובדה שהיה שר בממשלה יכולה להוסיף לו. הממשלה היא באיזו מידה יסמוך ראש הממשלה, יצחק שמיר, על שגרירי גדי יעקובי, אם לא יעבוד שמיר, בצניור האחורי, כלומר עם שגרירישראל בארץ. בגימין נתניהו, איש תנועת החרות, הוזכה בהערכה רבה מצד שמיר ולפיקוד בתיקשורת האמריקאית. בגינור האחורי" השתמש גם שימרון פרס כשהיה שריהחוזן. פרס לא סמך או על דיניץ, והעדיף לעבוד עם יוסי צ'נובר, ראש ממשלת מישראל. דיניץ החזיק בשריחוזן באמריקה. מערכת-היחסים בין השגרירים בור שינג'טון ובין ראשי ממשלת-ישראל בארץ הייתה מאז ומתמיד מקולקלת. השגריר בווינג'טון צריך לשלוט על ועידת-הנשיאים היהודיים, היושבת בניירויורק, שמישה שהיא קשה לכל הדיעות. קשה להאמין שיחסי של יעקובי עם נתניהו יהיו טובים.

תפקיד השגריר הישראלי באמריקה מקדם את בעליו. רבין יצא לאמריקה כרמטכ"ל ששת-ימים, חזר כשריהחוזן במבט של גולדה, ולימים התמנה כראש ממשלת-ישראל.

דיניץ יצא כפקיד המקורב לגולדה, וחזר כחבר-כנסת. ארנס יצא כיושבראש ועדת-החוזן (המשך מעמוד 41)

העבודה? שימשיך להיות שם צפוף ולחוזן אנחנו לא מוכרחים לעזוב להם בפניו שרשרת מישרות. חוזן מזה, יש לנו שר בארוקאי. ולא כדאי שגם למע"ך יהיה שר כזה." אבל יש בליכוד שדווקא מצדדים במינוי של יעקובי. הם מקווים שהי מינוי ייצור חיץ בין יעקובי לשימרון פרס. שגריר באמריקה צריך לעבוד עם ראשהממשלה יותר מאשר עם שרי החוזן.

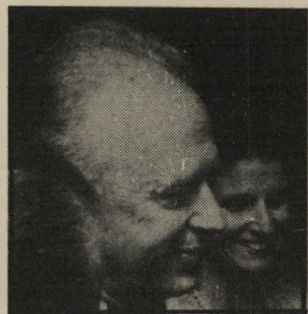
חוקים וחלשים

שגריר ישראל באמריקה הוא בעל אחד התפקידים החשובים והיוקרתיים במדינת-ישראל. השגריר באמריקה הוא היוצא ובא בין אנשי הממשלה האמריקאית. הוא האיש הרואג למערכת-הקשרים ההדוקה עם יהודי אמריקה. הוא השולח שדרים לממשלה ולראשה על שינויים "באווירה" אצל הקובעים בווינג'טון, והוא יכול גם לגרום לשינוי החלטות הממשלה.

לשגרירות ישראל בווינג'טון היו עליות וירידות. תפקידו של השגריר תלוי באופיו של שריהחוזן האמריקאי, באישיותו של השגריר האמריקאי בישראל, בגנ הפוליטי שיש לו בישראל, באופיו החזק, ביחסי עם התיקשורת האמריקאית (רצוי מאוד שיהיה "נחמד"), ביחסי עם שגרירי ישראל בארץ, הוד שב בניירויורק, וכמוכן — במערכת הקשרים העניפה שהוא יוצר לעצמו בקרב אנשיהממשלה האמריקאיים וצאל היהודים של בניירויורק.

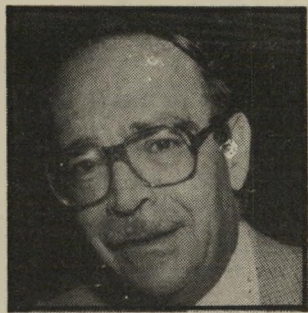
כשהתמנה יצחק רבין כשגריר ישראל בווינג'טון, היו יחסי עם ראשהממשלה לוי אשכול ואחר-כך עם גולדה מאיר, טובים מאוד. השניים סמכו עליו. רבין זכה באהדה באמריקה. הוא בא כרמטכ"ל ששת-ימים. בד כותה של לאה, אשתו, גם ידע ליצור קשרים טובים עם היהודים האמריקאים. שריהחוזן האמריקאי לא היה דומיננטי. גולדה, שלא אהבה את שרי החוזן אבא אבן, ענדה עם רבין כמישריו ואיפשרה בכך לרבין להגביר את כוחו והשפעתו על הממשלה האמריקאית.

רבין היה שגריר חזק עד כדי כך שהצליח לשנות החלטות בממשלת-ישראל. הוא ששירר לממשלה כי המצב שלה האמריקאית לא תתנגד להפצת צות-בעצומת מצדדים, שהביאו להס' למה חריפה במילחמת ההתשה. הוא גם עיכב שרר של ממשלת-ישראל למי שהממשלה האמריקאית באמצע '1970. ממשלת ישראל אישרה את העבירה לישראל באמצעות רבין שרר, שבו נאמר כי המצרים יהיו מוכנים להפי' סקת-אשר, תמורת ויתורים מילוליים מצד ישראל. ממשלת-גולדה אמרה "לא" להצעה. גולדה העבירה בשדר

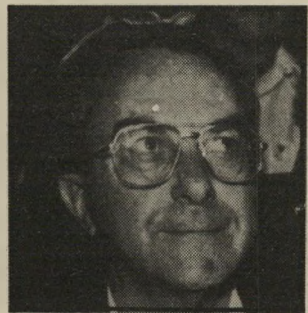
יעקב רבין

שגריר-יעקובי רבין הפצצה במצריים

שמיר

שגריר-יעקובי דיניץ חנופה לגולדה

שמיר

שגריר-יעקובי ארנס מחדל מודיעיני

רעה. מנחם בגין פרש ממשלת-האחדות-הלאומית, שהסכימה להשי' תמש במילה "נסיהג" (הנסיגה לא בוצעה), ורבין הוכיח כי שגריר חזק יכול לשנות החלטות ממשלה או לעכב הרועות של ממשלה שאותה הוא משרת. אחריו הגיע לווינג'טון שימחה דיניץ. כרבין, גם הוא זכה ביחס מיוחד מגולדה. אך גולדה סמכה על דיניץ עוד יותר, כי הוא היה ילד-טיפוחיה, מה

ההודעה בטלוויזיה ביום שני השבוע שעבר נשמעה חרי-משמעית: גדי יעקובי יהיה שגרירה החדש של ישראל בארצות-הברית. את ההודעה לא מסרה הממשלה. ראשי הממשלה היה באותו ערב בתחילת מסעו באמריקה. מלישכתו לא נמסר דבר, לא אימות לדיעה וגם לא הכי חשה. ההודעה הועברה לכתבה-טל וויזיה על-ידי מה שנקרא "מקורבי שרי הכלכלה-והתיכונן", שמיצופו לדר-ב/ת או עזר/ת מטעם השר.

באופן רישמי יש לתפקיד ארבעה מועמדים. ועוד כמה שאינם רישמיים. עם גדי יעקובי נמצאים במירוץ המיכשולים בדרך לווינג'טון נמרוד נוביק, שימשון ארד ואשר (ארתור) כרנת. מועמדים אלה הופיעו במיכתב שהעביר שימרון פרס לראשהממ' שלה.

יש גם מועמדים שאינם רישמיים. מי שדיברו עליהם בשיחות "שרינו", או בין מקורבי פרס. למשל: פרופסור שלמה אבינרי. לשעבר מנכ"ל מישרד החוזן, הרואה עצמו כמועמד ומקווה לזכות בכהן" של שמיר. ויש גם אהרון יריב ושלמה גזית.

פרס גם העלה בזמנו את שמו של הרקטור יוסי ביילין. עוד לפני שזה הפך למעין מינהל לשריהחוזן. כשרבין שמע את שם המועמד, מספרים. הוא התפוצץ מצחוק, והמועמדות ירדה. רבין עוד זוכר לכיילין את פרשת המיכתבים המפורקים שהופצו נגדו לפני 10 שנים.

שרשרת תפקידים

נמרוד נוביק, רוקטור, יועצו המי דיני של פרס ואיש משרד-החוזן. לא יזכה ככל הנראה בתפקיד. נוביק מכיר אומנם את המימשל האמריקאי. הוא שירת כמה שנים בווינג'טון, הוא גם דובר אנגלית רהוטה — אך כל אלה לא יספיקו.

שימשון ארד הוא איש משרד-החוזן ויריד אישי של פרס. אך נתונים אלה לא יביאו אותו לווינג'טון. לארתור כרנתן יכלו להיות סיכויים טובים יותר. הוא היה שגריר ישראל בגרמניה ובצרפת. מכיר את יחסי העבודה שגרירות-ממשלה. הוא ניצו בדעותיו יותר מעקובי, אך אינו איש-מיפלגה פעיל. המינוי שלו לא יפנה משרות במיפלגת-העבודה.

גדי יעקובי, שר בממשלה, הוא איש-מיפלגה פעיל ומובהק. סיכויו במיפ' לגת-העבודה רבים. הליכתו לאמריקה תיצור שרשרת של תפקידים פנויים. אם יפנה את מקומו בכנסת, יכנס אחריו יעקב גיל. הוא יפנה את מקומו ליד שולחן-הממשלה וכבר מתמודדים על הכיסא עוזי ברעם ורפי ארדי, ועל תפקיד שריהחוזן, עזר וייצמן. אם יילך ארדי למועמדה, תפנו תפקידים בכנסת — יושבראש הקואליציה ויושבראש הסיעה. לכל תפקיד שיתפנה יש כבר עכשיו קופצים ומתמודדים.

במערכ. לפיכך, מסכימים הכל שרי-יעקובי הוא המועמד. גם יריביו הגדול לים אינם יוצאים נגד המינוי. בליכוד, לעומת זאת, רבים הקולות הטוענים "למה לנו להקל על מיפלגת-